

NATUURLIJK LEUSDEN!

Sociaal, Duurzaam, Vitaal

Verkiezingsprogramma

DE TOEKOMST MAKEN WE SAMEN IN LEUSDEN!

Gelukkig leven is samenleven. Samen de schouders er onder zetten. Samen zorgen voor elkaar en voor de natuur. Samen plezier maken. Met elkaar de toekomst tegemoet in Leusden, Achterveld en Stoutenburg.

GroenLinks-PvdA zet zich in voor sociale, duurzame en vitale dorpen. Dorpen waarin het geweldig wonen is. Een dorp waar we de grote uitdagingen op het gebied van wonen, klimaat, biodiversiteit en ongelijkheid gezamenlijk oppakken.

Daarbij moet u kunnen rekenen op de overheid. Bij het zoeken van hulp en ondersteuning als het leven tegenzit, bij het ouder worden als niet alles meer lukt, of het bieden van sportieve en culturele uitdagingen. En ook een (lokale) overheid die keuzes maakt die ten goede komen aan huidige en toekomstige generaties. U kunt erop vertrouwen dat wij dat in zorgvuldig overleg met u doen. Daar staan we voor, daar kunt u ons altijd op aanspreken. Toekomst maken we samen.

Het is essentieel dat het geluid van GroenLinks-PvdA helder in de gemeenteraad blijft klinken. Want zonder dat geluid verdwijnt de aandacht voor een sociaal, duurzaam en vitaal Leusden naar de achtergrond.

Onze visie is gebaseerd op het idee van brede welvaart. Op het waarderen van alles wat voor mensen van waarde is, zoals een goede gezondheid en een prettige buurt. Vooruitgang wordt alleen bereikt als welvaart, welzijn en natuur tezamen verbeteren. De duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties vormen daarbij voor ons de basis.

In dit programma leest u waarom dat zo is en waar we precies voor staan.

**Stem op 14, 15 of 16 maart sociaal, duurzaam en vitaal!
Stem GroenLinks-PvdA!**

www.groenlinkspvda-leusden.nl

info@groenlinkspvda-leusden.nl

Waar we wonen. Natuurlijk....! Leusden

We wonen in een prachtig dorp, met veel openbaar groen en een schitterende leefomgeving. Naast behouden, versterken wij het ook.

Onze wijken zijn de plekken waar we samenwonen en leven. We willen een leefomgeving die aanmoedigt om naar buiten te gaan, te bewegen en elkaar te ontmoeten. Met speel- en ontmoetingsplekken voor iedereen in de wijk. Veel wijken in Leusden zijn ontworpen als autoluwe woonerven waarin de straat een aangename plek is om te zijn en niet alleen om doorheen te rijden. Naar die gedachte willen we terug. We zetten in op Leusden als fietsgemeente. Dit betekent goede verbindingen en het verbeteren van de infrastructuur, zeker op plekken waar voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer elkaar ontmoeten.

We versterken de biodiversiteit binnen en buiten de bebouwde kom en gebruiken daarvoor graag lokale kennis van bijvoorbeeld de KNNV en het IVN. De luchtkwaliteit moet beter, het fijnstofgehalte is nog te vaak te hoog.

Het buitengebied is een fantastische plaats om te fietsen en om te wandelen over de Klompenpaden en door de bossen. Leusden vormt door haar ligging ook een belangrijke ecologische verbindingzone tussen de Heuvelrug en de Veluwe. Tegelijkertijd zijn er uitdagingen en bedreigingen; het stikstofprobleem, de toekomst voor boeren, de behoefte aan woningen en de klimaateffecten die zowel tot overstromingen als tot extreme droogte kunnen leiden. Wij werken aan een buitengebied met natuur inclusieve landbouw, biodiversiteit en ruimte voor wandelen en fietsen.

Daarom:

- Willen wij wijken waar kinderen veilig kunnen spelen, waar volwassenen elkaar kunnen ontmoeten en fietsers de ruimte hebben. Met bewoners voeren we het gesprek over het **verlagen van de maximumsnelheid** in hun wijk.
- De huidige **buslijnen** door Leusden zijn ontoereikend. We blijven ons inzetten om de provincie ervan te overtuigen dat verbetering nodig is.
- **Fietsen naar school, werk of vereniging** wordt in Leusden, Achterveld en Stoutenburg de standaard: we gaan het gesprek aan over wat nodig is voor dat gedrag.
- Fietsers en voetgangers krijgen zoveel mogelijk **voorrang**.
- De Hamersveldseweg wordt een **hoofd fietsroute**.
- **Biodiversiteit** staat voorop in het gemeentelijk groen. Natuurlijk ondersteunen we van harte het Voedselbos en de Vlindertuin. We planten de komende periode voor ieder huishouden één boom in Leusden. Zo komen er meer dan 13.000 bomen bij.
- Bij woningbouw hoort ook het ontwikkelen van recreatie en natuur en een toekomst voor de landbouw: **Groen Groeit Mee**.
- Leusden neemt deel aan het **Schone Lucht Akkoord** om de luchtkwaliteit in Leusden te verbeteren.
- Verhalen uit het verleden doen ertoe; we maken **cultureel en natuurlijk erfgoed** toegankelijk en we zijn zorgvuldig met de archieven van mens en natuur.
- **Opperuimd Leusden** blijven we ondersteunen – we blijven strijden tegen zwerfafval door bewustwording en door opruimacties.
- (Klompen)paden zorgen voor een goede **verbinding tussen wonen en natuur**. Vanuit huis zo de natuur in.
- Voor ons is **dierenwelzijn** belangrijk. We zetten ons in om jacht en intensieve veehouderij binnen de gemeente te beperken en om de leefomstandigheden van dieren op veehouderijbedrijven te verbeteren. We ondersteunen dierenwelzijnsorganisaties in hun toezichthoudende taak.

Leusden energieneutraal

Eigenlijk weet iedereen het: zonder ingrijpende maatregelen krijgen we te maken met een onomkeerbare klimaatverandering die iedereen raakt. Ook in onze gemeente moeten we een stevige bijdrage leveren om daarmee bij te dragen aan een duurzame toekomst voor onszelf én voor onze kinderen:

Leusden energieneutraal in 2040. Wij zien de **energietransitie als een proces** met een duidelijk doel. Hoe dat proces verloopt bepalen we samen met u.

Niemand in de kou. We zetten vol in op energiebesparing. 50% energie besparen is prioriteit. Dat bespaart ook veel geld. Samen met IkWilWatt en anderen gaan we zorgen voor een wijkgerichte en persoonlijke aanpak voor iedereen. Daarmee strijden wij tegen energiearmoede.

Energie moeten we slim opwekken: zoveel mogelijk op daken, boven parkeerterreinen, als geluidsschermen of aan de gevel van gebouwen. We willen dat de gemeente initiatief neemt bij innovaties, bijvoorbeeld bij energie uit (afval)water of geothermie. Voor zonnepanelen in de buitengebieden heeft de gemeenteraad voorwaarden gesteld. Wij volgen dat nauwkeurig en kijken of aanscherping of versoepeling nodig is.

We blijven kijken naar waar en hoe meer duurzame energie kan worden opgewekt. Voor de zekerheid van onze elektriciteit is het belangrijk dat er verschillende energiebronnen zijn, zoals zonne- en windenergie. Dat lukt alleen als we dit samen doen: inwoners, ondernemers, gemeente en organisaties. We hebben oog voor elkaars belangen.

Met elkaars belangen bedoelen we ook de belangen van de komende generaties en van de natuur. Die toekomstige generaties en de natuur hebben nog geen stem, maar zullen de gevolgen van onze besluiten het sterkst gaan merken. Lokale deelnemers bij energieprojecten zijn voor GroenLinks-PvdA een voorwaarde, geen snel geld voor grote investeerders. De lasten en lusten blijven zo in Leusden. De gemeente mag deelnemen in initiatieven voor duurzame energie en isolatie.

Daarom:

- Streven we naar Leusden **energieneutraal** in 2040.
- Wordt isolatie van huizen gestimuleerd. 50% **energie besparen** is prioriteit.
- Staat **niemand in de kou**: wij maken regelingen zodat iedereen mee kan doen en er geen energiearmoede ontstaat.
- Komen er **zonnepanelen op alle geschikte daken** binnen en buiten de bebouwde kom.
- Wekken alle nieuwe woningen hun **eigen energie** op. Ook geeft de gemeente het goede voorbeeld bij haar gebouwen.
- Zorgen we voor een **mix van verschillende energiebronnen**. Willen we dat de gemeente innovaties zoals warmte uit het riool, het water en uit de diepe ondergrond, aanjaagt en ruimte geeft hiervoor.
- Wordt er een **investeringsfonds** opgezet zodat Leusdenaren financieel kunnen participeren in duurzaamheidsprojecten.
- Zorgen we voor **heldere informatie en regels** en gaan we stap voor stap verder, waarbij we bij iedere stap zorgvuldig de risico's afwegen.
- Blijven we **actief in gesprek** met inwoners, bedrijven en andere organisaties.
- Wordt de infrastructuur voor **elektrische fietsen en auto's** uitgebreid met meer publieke laadmogelijkheden. Bussen zijn elektrisch. Leveranciers leveren pakketjes uitstootvrij af.
- Ondersteunen we **duurzaam ondernemen**

Betaalbaar wonen voor iedereen

Leusden is een groene gemeente waar het fijn wonen is. Dat moet zo blijven. Voor iedereen. Al vele jaren vragen we aandacht voor goede, betaalbare huizen, met speciale aandacht voor jongeren en ouderen, voor mensen met een beperking en voor mensen met een laag inkomen. De afgelopen jaren zijn er belangrijke stappen gezet en is er veel gerealiseerd, maar de huidige woningmarkt zorgt ervoor dat een huis in Leusden voor sommigen niet meer betaalbaar is. Betaalbaar wonen is een grondrecht.

Bouwen is behalve nodig soms ook omstreden. Waar bouwen we? Wij willen de groene ruimte in de bebouwde kom niet verder bebouwen. Bouwen op locaties waar eerder gebouwen stonden willen we juist wel. Daarnaast gaan we aan de slag met de woningbouwlocaties buiten de bebouwde kommen in Tabakssteeg Zuid en bij Achterveld. Deze locaties heeft de gemeenteraad in 2020 aangewezen. We behouden de werklocaties in de gemeente: we willen een dorp waarin je kunt wonen én werken.

Betaalbaar wonen vraagt om méér dan bouwen. We dringen bij het rijk aan op andere regelgeving zodat het aantrekkelijker is om een woning te delen of te splitsen.

Daarom:

- Op de onlangs **gekozen woningbouwlocaties** in de Tabaksteeg, Achterveld en Stoutenburg, ontwikkelen we **gezonde, duurzame wijken**. Hierbij kiezen we voor innovaties en hoge duurzaamheidseisen.
- Minstens de helft van de nieuwe woningen zijn **sociale huur en/of goedkope** koopwoningen.
- Behoud van onze bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Wij staan voor **wonen én werken in Leusden**.
- Wij zorgen voor voldoende woningen, ook op **lange termijn**.
- Leusdenaren krijgen bij nieuwe woningen zoveel als mogelijk **voorrang** en krijgen de mogelijkheid om **door te stromen** binnen Leusden. Daarom gaan we voor voldoende **woningen voor ouderen en aangepaste woningen** met wijkgerichte (in)formele zorgondersteuning.
- Streven we naar een **wijkgerichte woon- en zorgvisie** waardoor ouderen en mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen.
- We vinden dat er snel een plan moet komen voor **de vervanging van de Korf** waarin een passende sporthal, betaalbare woningbouw en ondernemerschap een plek krijgen.
- Leusdense gezinnen die onverhoopt uiteenvallen door bijvoorbeeld een scheiding moeten in Leusden kunnen blijven wonen. We willen dat de gemeente 10 huizen beschikbaar heeft voor **tijdelijke bewoning**.
- Wij maken ons sterk voor **gemeenschappelijke en alternatieve** woonvormen zoals Knarrenhoven en Tiny Houses.
- Wij dragen ons steentje bij aan de **opvang van vluchtelingen** en bieden statushouders een woning.

Gelijke kansen: iedereen telt mee

Leusden is een groene gemeente waar het fijn wonen is. Dat moet zo blijven. Voor iedereen. Al vele jaren vragen we aandacht Leusden is een welvend dorp, maar er wonen nog te veel mensen in (stille) armoede. Het aantal gebruikers van de voedselbank neemt nog altijd toe. Wij vinden dat onze gemeente mensen en gezinnen met een kleine portemonnee altijd moet ondersteunen. Waar regels knellen of hulp tekort schiet, kijken we naar de mens en zorgen we voor een passende oplossing.

Leusden is een inclusieve gemeente: iedereen telt mee. En daarmee bedoelen we echt iedereen: of u werkt of niet werkt, of u mantelzorger bent of vrijwilliger, of allemaal tegelijkertijd en ook als het leven tegenzit.

De coronacrisis maakt duidelijk wat veel mensen al langer voelen. De verdeeldheid en ongelijkheid tussen mensen is te groot. Goed werk voor een fatsoenlijk salaris, een fijne woning voor een redelijke huur, een steuntje in de rug als je het nodig hebt. Dat is ook voor te veel Leusdenaren niet meer vanzelfsprekend. Dat moet wat ons betreft echt anders.

Samen met de vele enthousiaste vrijwilligers en mantelzorgers zetten wij ons in voor iedereen die dat nodig heeft. Mantelzorgers ondersteunen wij met professionals en vrijwilligers kunnen hulp vragen voor hun vereniging. Zodat iedereen mee kan doen, naar elkaar omkijkt, we van elkaar leren, elkaar inspireren en wanneer nodig een helpende hand kunnen bieden. Leusden maken we samen.

Meetellen betekent ook gelijke behandeling, géén discriminatie op basis van afkomst, ras, religie of seksuele identiteit. Statushouders en hun familie tellen zeker mee: we helpen hen om hun plek te vinden, met speciale aandacht voor de zelfstandigheid van vrouwen. Professionals en vrijwilligers zoals bij het Gilde werken hierin samen.

Daarom:

- Diversiteit is een groot goed: we zetten ons actief in voor **gelijke behandeling**: géén discriminatie op basis van afkomst, ras, religie of seksuele identiteit (LHBTI Q+). We zijn een inclusieve gemeente.
- **Is goed onderwijs** een prioriteit: onderwijs helpt mensen van alle leeftijden het beste om hun kansen te ontwikkelen.
- Financiële zekerheid is belangrijk, juist voor mensen die (nog) niet deelnemen aan de formele arbeidsmarkt. Wij maken ons hard voor financiële zekerheid door bijvoorbeeld **behoud van uitkering** als mensen naar hun mogelijkheden bijdragen aan de maatschappij.
- Als we het over jeugd hebben zeggen we: **geen enkel kind groeit op in armoede**.
- **Werkenden in kleine en grote bedrijven, agrariërs en ZZP'ers** tellen niet alleen mee, maar hebben we hard nodig, dus werkgelegenheid bieden is essentieel.
- We **helpen statushouders** en hun familie hun plek te vinden, met speciale aandacht voor de zelfstandigheid van vrouwen.
- Ook bij initiatieven in de gemeente telt iedereen mee: we zorgen voor **heldere afspraken** over hoe je als inwoner mee kan denken en doen. We staan positief tegenover bestuurlijke vernieuwing en doen dit actief.

Gezond en fijn leven

Gelukkig leven is samenleven. Samen plezier maken en ook samen de schouders er onder zetten. En natuurlijk ook samen zorgen voor elkaar. Met elkaar de toekomst tegemoet: zo blijft Leusden ons Leusden. De gemeente moet zich inzetten voor een gezond en fijn leven voor al haar inwoners.

Een gezond lichaam wil iedereen eigenlijk wel, maar het is o zo lastig om dat in de praktijk te brengen. Daarom is veel aandacht nodig voor een gezonde leefstijl en willen we andere (preventieve) maatregelen in de zorg, op school, in de wijk en op het werk stimuleren. Daarbij hoort zeker ook het verder ontwikkelen van groene speelplekken, beweeg-tuinen en trimbanen, sporten fitness routes, voor alle leeftijden en natuurlijk blijft zwembad de Octopus open.

We vinden dat iedere inwoner de zorg en steun moet krijgen die nodig is. Zolang je je zaakjes zelf kunt regelen is dat natuurlijk prima. Als dat niet lukt, bijvoorbeeld voor ouderen, moet iedereen kunnen rekenen op informatie, verwijzing en steun van de gemeente. Ook vinden we het heel belangrijk dat iedereen zich inzet om gezond te (kunnen) leven. Dus: eigen verantwoordelijkheid nemen voor een gezonde leefstijl waar dat kan. We zetten maximaal in op preventie: gezonde voeding en (buiten) bewegen. Ook sociale contacten en culturele activiteiten zijn belangrijk. We helpen waar nodig mensen met een beperking, afstand tot de arbeidsmarkt of in bijzondere omstandigheden.

We willen het rijke en diverse Leusdense verenigingsleven behouden en versterken. Of het nu gaat om clubs voor sport, cultuur, welzijn, of voor specifieke doelgroepen of in de wijken: verenigingen en maatschappelijke organisaties zijn van groot belang. Dit biedt volop kansen voor actief deelnemen, ontspanning, ontmoeting en talentontwikkeling.

Daarom:

- Willen we voor **iedere wijk een fijne ontmoetingsplaats** binnen én buiten.
- Werken we samen met onder meer huisartsen aan een **GezondDorp**: een gezonde basisleefstijl.
- Willen we in elke wijk **buiten beweegmogelijkheden** voor volwassenen en zoeken we ook naar nieuwe mogelijkheden zoals het ontwikkelen van een skatebaan of een extra locatie voor buiten zwemmen in natuurwater.
- Voor een gezonde geest zijn **culturele en maatschappelijke voorzieningen** nodig zoals de bibliotheek, de Tuin, de Groene Belevens, Fort 33, Scholen in de Kunst. Maar ook organisaties zoals de wijkverenigingen, de Huiskamer van Leusden, het Gilde hebben een belangrijke meerwaarde, net als alle verenigingen die Leusden rijk is. Wij ondersteunen deze.
- **Aansprekende evenementen worden ondersteund** zoals opera's, festivals of sportevenementen. Deze zijn belangrijk om Leusden bruisend te maken en te houden.
- Gezonde scholen: we investeren - voor het nieuwe schooljaar - in **goede ventilatie** voor alle basisscholen in Leusden.
- Wij zullen alle veranderingen binnen welzijn en zorg en met name binnen de gespecialiseerde **jeugdzorg** kritisch en nauwlettend volgen en verbeteren.
- Blijft zwembad de Octopus open.
- **Preventie**: het gebruik van lachgas, wiet en bovenmatig gebruik van alcohol willen we voorkomen.

Bovendien:

- **Democratie** is een werkwoord: we blijven werken aan vernieuwing van onze democratie.
- We stimuleren **deelname van inwoners** bij het ontwikkelen van nieuwe ideeën en plannen. We maken duidelijke regels over participatie bij projecten.
- In de omgevingswet zetten we ons in voor **heldere regels** en we beschermen belangrijke waarden in onze leefomgeving, zoals veiligheid, natuur, milieu, geluid, donkerte.
- De gemeente zet zich maximaal in voor onze **digitale veiligheid en privacy**.
- Leusden dient de begroting op orde te houden: ons principe is dat de **sterkste schouders** het meest kunnen dragen. We investeren in sociaal beleid, een gezonde leefomgeving en duurzaamheid.
- Het bedrijfsleven, grote werkgevers als AFAS, PON en ARAG zowel als het MKB, agrariërs en ZZP'ers zijn belangrijk voor de **economie en werkgelegenheid** van Leusden. Dat koesteren we, waarbij we natuurlijk aandacht vragen voor duurzaam ondernemen. Werkgevers zijn ook van betekenis voor inwoners met een **afstand tot de arbeidsmarkt**, stagiaires en werkervaringsplaatsen.
- De **duurzaamheidsdoelstellingen** van de Verenigde Naties staan centraal in onze besluiten en in ons handelen; juist ook op lokaal niveau.
- Wij zijn trots op Leusden dat onze gemeente volgens de principes van **eerlijke handel** haar producten inkoop.
- We werken aan **vitale winkelcentra** waar je prettig kan winkelen.

Kandidatenlijst

Fenneke van der Vegte
Werken aan
een groen en
innovatief Leusden

Marcel Sturkenboom
Sterke schouders
kunnen meer hebben.
Die van mij zet ik er
onder.

Denise Houtveen
Toekomst maken
we samen.

Tjeerd Meester
De straat is een
plek waar we elkaar
ontmoeten en samen
leven.

Jaap Bouman
Bouwen aan
Leusden!

Joost van Herpen
Samen verder bouwen
aan een duurzaam
en sociaal Leusden,
waarin ieder er toe
doet.

Kirsten Wouterse
Zolang we over links
en rechts blijven
praten, komen we
nooit vooruit.

Henk Zandvliet
Eerlijke handel
de norm!

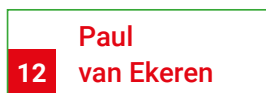
Heleen van de Velde
Meehelpen het
Leusdense buiten- én
binnengebied schoon en
zwerfafvalvrij te houden
is een kleine moeite!

Erwin Bruinsma
Wij zijn de 1e generatie
die klimaatverandering
echt gaat merken en
de laatste generatie die
erger kan voorkomen.

11 Enno
van Hamel

12 Paul
van Ekeren

13 Bert
Naghelout

14 Dico
Kuiper

15 Arjan
Snijders

16 Kees
de Kruijf

17 Erik
van Beurden

**Stem op 14, 15 of 16 maart sociaal, duurzaam en vitaal!
Stem GroenLinks-PvdA!**